

Stromem roku se stal 800letý dub z Chrudimska

23.10.2024 - Veronika Krejčí, David Kopecký | Ministerstvo životního prostředí ČR

Lidé zvolili nového nositele titulu Strom roku České republiky. Stal se jím Lukavický dub ze stejnojmenné obce v Pardubickém kraji. Vítěze dnes vyhlásila Nadace Partnerství na slavnostním vyhlášení v Brně. Od veřejnosti památný dub letní obdržel bezmála 10 tisíc hlasů. Další dvě místa připadla českým národním stromům: Stříbro získala památná Roštínská lípa na Kroměřížsku, bronz připadl dvojici Lip u Wohlmannova kříže rostoucí v obci Václavice u Hrádku nad Nisou. Kompletní výsledky ankety jsou již na webu www.stromroku.cz. Anketu Strom roku pořádá Nadace Partnerství pod záštitou ministra životního prostředí a za podpory Státního fondu životního prostředí. Generálním partnerem ankety je minerální voda Ondrášovka.

Lukavický dub stojí hrdě na místě bývalého ausperského velkostatku. Jeho výška je 31 metrů a obvod kmene tvoří 7,1 metru. Dub odolal pokusům o likvidaci i orkánu. V minulých letech byla po silném větru arboristickým řezem upravena jeho koruna stromu, teď jej díky vítězství v anketě čeká další péče na míru od firmy Prostrom Bohemia a postup do únorového kola ankety Evropský strom roku. Ošetření dostanou také další dva nejúspěšnější stromy díky zásahu firmy Groown.

„Ústředním tématem ankety je péče o vzrostlé stromy. Proto spolu s letošním hlasováním probíhala darovací kampaň za podpory minerální vody Ondrášovka, která každý dar na péči zdvojnásobí. V kampani se podařilo vybrat bezmála 120 tisíc korun, které spolu s příspěvkem od Ondrášovky poputují na jaře v podobě grantů na další ošetření stromů. Grant bude určen pro komunity a obce, jejichž stromy se dostaly do finále ankety,“ komentuje koordinátorka ankety Kateřina Bolečková z Nadace Partnerství.

Období před 1. světovou válkou tomuto téměř 800letému velikánu příliš neprálo. Tehdejší správa velkostatku, na jehož pozemcích dub zakořenil, se jej usilovně snažila zlikvidovat. Vybrala si vskutku netradiční způsob, a to odvážení fůr hlíny od jeho kořenů. To vše i přes zákaz tehdejších úřadů. Dub snahám o svou likvidaci odolal a již po několik staletí dělá společnost Lukavickým občanům. Jsou tu na něj patřičně hrdí.

„Anketa Strom roku nám všem, kteří se rozhodli v této anketě spolupracovat, přinesla mnoho pozitivního a na nějaký čas ovlivnila nejen nás, ale i několik tisíc lidí, kteří našemu dubu dali hlas a tímto způsobem poznali krásnou přírodní památku ve svém okolí. Tato akce měla pro nás velký význam, protože do povědomí mnoha lidí se dostal strom, který je po dobu 800 let svědkem dlouhého historického vývoje a života v Lukavici. On sám a jeho okolí se po několik měsíců stalo i místem návštěv turistů a obdivovatelů přírody. Takto mnozí Češi poznali i tu skutečnost, že existuje naše vesnice jménem Lukavice a její starodávňý dub,“ chválí si spolupráci Jana Louvarová, navrhovatelka Lukavického dubu do ankety.

„Každoročně anketa upozorňuje na význam stromů v našich životech a inspiruje jednotlivce i komunity k jejich ochraně, což Ministerstvo životního prostředí nejen jako partner ankety vítá. Projekt je jedinečnou příležitostí připomenout významné stromy v našem okolí a sdílet jejich příběhy. Příběh letošního vítěze, 800letého Lukavického dubu, je obzvlášť silný. A navzdory snahám o jeho odstranění zůstává s námi tento tichý svědek minulosti i nadále. A nejen takovéto přírodní poklady, ale veškeré stromy hrají zásadní roli v udržování přírodní rovnováhy a kvality našeho života.

Poskytují nám kyslík, pomáhají regulovat teplotu, zadržují vodu v krajině a jsou domovem pro mnoho živočichů. Ochrana a výsadba stromů jsou proto klíčové v boji proti změně klimatu a zlepšení životního prostředí. Proto mě nesmírně těší, že iniciativa Sážíme budoucnost, u jejíhož zrodu před 5 lety stála právě Nadace Partnerství a Státní fond životního prostředí, neúnavně rozvíjí své aktivity. Díky ní bylo již vysazeno přes 4 miliony 300 tisíc stromů s podporou dotačních programů. A například v připravované novele zákona o ochraně přírody a krajiny chceme prosadit, aby stromořadí měla ochranná pásma stejně jako vodovody či elektrické vedení," uzavírá **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.

Dub je jeden z biotopově nejceněnějších stromů, zvláště takovýto starý kmet. Takto starý a mohutný strom má velký význam pro biodiverzitu hub, brouků, netopýrů a dalších živočichů, kteří s ním žijí ve vzájemné symbióze. Jeho dokonalý stín láká v létě dospělé k odpočinku a místním dětem poskytuje útočiště k hrám.

„Anketa Strom roku dává komunitám jedinečnou možnost upozornit na přírodní poklady, které jejich města ukrývají. Zároveň poskytuje hmatatelnou pomoc přírodě. V Ondrášovce věříme, že stromy svojí dlouhověkostí propojují mnohé generace, rodiny, komunity a jsou nenahraditelnými památníky. Jsme rádi, že i Ondrášovka pomáhá svojí troškou přispět k ochraně přírodního bohatství," dodává k iniciativě Strom roku **Katarína Pereszlényiová, manažerka Ondrášovky**.

Vítězem se stal podruhé v řadě strom z Pardubického kraje. Ročník 2023 ovládla Hruška v širém poli z nedalekého cca 20 km vzdáleného Mrákotína. Celkem letos v anketě soutěžily stromy z devíti krajů. Jihomoravský kraj reprezentovali dva finalisté, další soutěžní stromy jsme mohli najít na Vysočině, ve Středočeském, Plzeňském, Karlovarském, Libereckém, Pardubickém, Olomouckém i Zlínském kraji.

V hlasování, které probíhalo od 22. 7. – 6. 10. 2024, se pro stromy sešlo celkem 38 962 hlasů.

FOTO: Vítěz ankety Strom roku autor Lucie Mojžíšová

Video vítězného stromu (zdroj Ondrášovka / Strom roku). Fotogalerie vítězů ankety (1 – 3. místo) (zdroj Nadace Partnerství / Lucie Mojžíšová) Kompletní výsledky ankety

https://www.mzp.cz/cz/news_20241023_Stromem-roku-se-stal-800lety-dub-z-Chrudimska